

Elkészítette Robert
Diszter 2 II e Budapest

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (volt Brassai
uca) 10. szám. Telefonszám: 9-57

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Félévre 600 lej
Negyedévre 324 lej
Egy hónapra 110 lej

KÜLFÖLDI
ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Egy évre 10 dollár
Egy hóra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem)
Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel

ember t.
ivánál és a
pénzintéze.
megállapí.
1000 magán
lejre rug a
sszege, míg
raszthitelek
zerint a ro-
gok megha-
y az ország
ektáronként
SOR
hangv. 20-
zóló. 21.45:
05: Hangv.
Énekhangv.
észek leme-
nczene.
zene.
hangv.
angv. 21.05:
hangv. 21:
ések
(Szentlélek
Calugárilak
ház előnyök
k fordulja-
et Rt. Igar.
cióvaj ren-
gens urak
ciós és ki-
Jelentkezés
n 12 és 1
yájan. Csó-
30 év óta
Érdeklődés
gére Rudolf
villaépület-
k elmenna-
Béres János
aton d. u. 4
b kérdé-
emi
i
megjelent
tesről ter-
éhez utja-
lesz. Két-
et. A meg-
tonni? A
nem. Pszi-
és Marx-
nejjűség és
m. Szű-e
ak? A lel-
e a nő?
dülő ifja-
gusok is
rtalomhoz
lent köny
a CLUJ
tával meg-
ság nem
ntesen. 86
név

Becsuknak a zálogházak

Keletindianban becsuknak a zálogházak. Ez azt jelentené közönséges lokiga szerint, hogy a közönségnek nincs többé szüksége erre a rossz hírű intézményre, mely rendszerint bajbajutott emberek utolsó menedéke s így minden időben, állítólagos karitatív jellege mellett is, a nyomor vámszedője volt.

Keletindianban tehát megszűnnek a zálogházak. Normális viszonyok között ez örveletes hír volna, mert azt jelentené, hogy a földnek ezen a darabján a jólét és bőség annyira megnövekedett, hogy nincs többé szüksége senkinek a zálogházakra. Senki se sajnálná a zálogházakat, senki se sajnálná, hogy a nyomornak ez a romantikus hajléka eltűnik a „közélet” színteréről.

Keletindianban azonban nem a tulságos jólét miatt csuknak be a zálogházak. Ellenkezőleg: azért csuknak be, mert a nyomornak nincs már mit zálogházba vinnie. A nyomor is kimerült, nagyot vonaglott és elnémult. Rossz iszákjából kiürült az utolsó felesleges ruhadarab, az utolsó párna, az utolsó butordarab.

A zálogházak világtörténelme aligha tud hasonló korszakot feltüntetni. A becsukódó zálogházak is korunk általános rendkívüliségehez, általános színtomáihoz sorakoznak, mint sötét és fenyegető mementók. A nyomor sem tud már áldozatot hozni, a nyomor üzletei is rossz üzletekké lettek, akár a nagybankok spekulációi. Hiába: csodálatos korszakban élünk, amelynek meglepetéseit szinte már alig tudjuk befogadni.

Abörtön, mint menedékhely

Zavaros korokban mindig megduzzad a magukat társadalmon kívül helyezőők száma. A rablással hivatásosan foglalkozók körében különös romantika virágzik ki, mely a maga világán belül erényre magasztosítja az erőszakot és a bűncselekményt.

A harminc éves háború után rabló rittekek fosztogatták végig az anélkül is agyongyötört német tartományokat, a francia forradalmat megelőzően szintén virult a rablóvilág, de sőt Palesztina válságos idejében, a római elnyomatás legborzalmasabb éveiben az ősi zsidó országban is rabló-karavánok tartották izgalomban a békés lakosságot. A régi Magyarország szegénylegényeiről kötetes „regények” jelentek meg; Rózsa Sándor legendája még ma is elevenül él a magyar Alföldön.

Terente és társai évekig tartották izgalomban a regátot és nagyrészek még ma sem került rendőrkézre. Ma azonban egészen másképpen, egészen más vonatkozásokban virágzik ki a modern idők modern betyárromantikája. Ennek a romantikának legjellemzőbb vonása az, hogy egyáltalán nem romantikus. Elmechanizált, rendszeres, a világválság síkján mozgó, mint a munkanélküliség és a valuták lemorzsolódása.

A rablások és betörések most már kezdik a mindennapiság jellegét felőltetni; a világ minden részéből újabb és újabb bankrablásokról, betörésekről, nagyszabású lopásokról hoz hírt a táviró. A rablás, betörés, lopás, mint bűncselekmény, kezd elveszíteni a kivételes emberi megnyilvánulások himporát és társadalmi életünk közönséges megnyilvánulásai közé kezd feltornázní magát.

Sajnos, az a felfogásunk, hogy ez ellen a romantikától romantika ellen aligha lehet csupán rendőri és igazságszolgáltatási eszközökkel védekezni. A nyomor mai fokán már ott tartunk, hogy a viszonyelleni bűncselekményeket pusztán műkedvelésből is elkövetik, hogy a tettesek ezáltal jussanak fedélhez és legalább egy darab szőraz kenyerhez. Éppen a napokban történt két ilyen eset is Budapesten.

A börtön a társadalom mélységeiben állók számára elvesztette elrettentő vonatkozásait; inkább menedékhelyként tekin-

Megkezdődött a költségvetés vitája a parlamentben

Diamant zsidópárti képviselő visszautasította a kamarában Zelea Codreanu vádjait

Vihar a parlamentben Demetrescu-Brailianak a határrevizió kérdésében bejelentett interpellációja miatt

Bucuresti-Bukarest, december 4. (Az Új Kelet tudósítójától). A parlament mai ülésén Barabás magyarpárti volt az első felszólaló, aki a kolozsvári hóstátiak ismert kisajátítási ügyét tette ismételt szavá. Utána Constantinescu georgepárti kérdést intéz a miniszterelnökhöz, mi volt a célja Incullet volt beszarábiai miniszter Jorgánál tett látogatásának.

Incullet válaszában kijelenti, hogy a látogatás nem volt politikai jellegű, mert ő Jorgával kizárólag beszarábiai kérdésekről tárgyalt.

Ezután Diamant zsidópárti képviselő ment a szószekre és a következőket mondotta:

A máramarosi nyomor okai

— Zelea Codreanu képviselő ur tegnapi beszédében olyan kijelentéseket tett, amelyek nem felelnek meg a valóságnak. Szerinte a máramarosi zsidóság, amely csak 1848-ban vándorolt az országba, kiuzsarázta a románoktól a havasok és erdőségek nagyrészét. Codreanu állításaival szemben az igazság az, hogy a máramarosi havasok és erdőségek tulajdonosai a magyar mágnások voltak. A 48-as forradalom után bekövetkezett a magyar jobbság felszabadtítása és ekkor a havasokat, valamint az erdőségeket szét kellett volna osztani a lakosság között. Közbirtokosságok alakultak, amelyek hivatva lettek volna a havasok és erdőségek szétosztására. Évtizedek teltek el, erre a szétosztásra azonban még mindig nem került sor. A magyar parlamentben Maniu és a román nemzeti párt nagy harcokat vívott, hogy a havasok és erdőségek szétosztása megtörténjen. A magyar kormányoknak azonban mások voltak a célkitűzései és még a világháború előtt sem gondolt senki arra, hogy a felszabadtult birtokok szétosztása valóban megtörténjen.

— Az imperiumváltozás után — folytatta — a közbirtokossági kérdés aktív Bukarestbe vitték. Azóta is eltelt már tizenkét esztendő, de az egymásra következő román kormányok sem tartották szükségesnek a közbirtokossági kérdés rendezését. Ez a helyzet mélyítette el Máramaros fantasztikus nyomorát.

Sértő-e a „jidan” kifejezés

Ezután Diamant képviselő ahhoz a vitához szót hozta, amely a „jidan” szó használata miatt mindannyiszor felvetődik a parlamentben, valahányszor Cuza és pártívei felszólalnak.

— Visszavonom azt a kijelentésemet, amit egy alkalommal tettem — mondotta Diamant —, amely szerint a „jidan” szó nem sértő a romániai zsidóságra. Meggyőződtem róla, hogy igenis, ez a szó sértő, mert sértő intencióval használják. Minden népnek, a magyarnak, németnek, oroszoknak, stb. is van gunyveve, de ezeket nem használják a román parlamentben. Éppen ezért felkérem a képviselőház elnökségét, hogy ne engedje használni a „jidan” szót és minden egyes esetben utasítsa a szónokot, hogy az „evreu” szóval jelölje a zsidó népet.

Miről tárgyal Banu a külföldön

Diamant nem kapott választ felszólalására.

Trifu euzista az egészségügyi minisztériumhoz intéz két kérdést. Tud-e a miniszter arról, hogy Banu minisztériumi vezetőitkár külföldi pénzügyi csoportokkal tárgyal, az államsorsjáték koncessziójának kérdésében. Ezután megkérdezte a minisztert, mi van a fogászok számára rendezett kurzussal és miért kellett a fogászoknak a meghirdetett kurzusra 300 lej beiratkozási díjat fizetniük.

(Folytatása az 5. oldalon.)

tenek feléje. És ez bizonyos tekintetben érthető is. A szabadság szép álma és a szabadság szerzetét szép érénye üres frázissá válik ott és akkor, ahol és amikor ez a szabadság csak a szabad éhenhalást jelenti az emberek egy tekintélyes hányada számára, legjobb esetben pedig a reménytelen, örömtelen vegetálást.

A társadalomnak fel kell ébrednie végre. Azoknak is fel kell ébredniük, akik a magántulajdon szentségének százszázalékos hívei. Mert ha a modern rabló romantika az emberek egy tekintélyes hányada számára sötét kényszerre, egyenesen menekülési lehetőséggé lesz az éhenhalás elől, akkor — a tolvaj-technika mai fejlettsége mellett — illuzióriussá válik minden preventív és a legügyesebb rendőrségek legpompásabb ébersége is.

Cuza kegyelméből és a liberálisok jóvoltából

Tegnap történt, hogy a parlamentben megalázták kérdéni Jorgától, miért csinál úgy, mintha az alkotmány egyáltalában nem is volna a világon.

A tudós miniszterelnök mint, mindig, most is dühbe gurult és perlekedni kezdett az indiszkrét képviselővel.

Szó, szót követett, végül is Jorga egy rövid mondattal egyszer és mindenkorra elvágta a vitát.

— Tudja mit — kiáltotta az ellenzéki képviselőnek — maga maradjon az alkotmánnyal, én meg maradok a hatalommal.

VILÁG TÜKRE

Hogyan tud fizetni Németország

A Nemzetközi Fizetések Bankja a közeljövőben tárgyalni fogja a Németország és Franciaország és másrészt Franciaország csöndes társai közötti vitás ügyeket. Ezen a ponton a jóvátételi és magánadósságok egymás mellé rendeltésének problémája a legfontosabb. Franciaország tudvalevőleg nyomattékkal ragaszkodik a két fizetési fajtának tüzetes elkülönítéséhez, viszont Németország a tárgyalások során csakis a kérdéskomplexum összekapcsolása révén reméli a probléma megoldását.

Ha azonban általában gondolni lehet a közeljövőben az esedékes kölcsönök visszafizetésére, akkor dönteni kell afölött, hogy vagy-vagy. Vagy jóvátételi fizetések, vagy magánadósságok törlesztése. Franciaország állás pontja azonban, amit főleg az amerikaiak engesztelhetetlensége idézett elő, erősen emlékeztet a háborút követő közvetlen időkre, amikor Klotz miniszter „Le boche payera” A bos fizessen jelszóval a francia népek fanasztikus mennybeli reparációs összegeket ígért.

Layton kiszámította, hogy Németország csak akkor kerülhet fizethető helyzetbe, ha külkereskedelmi aktívája kétszáz millió dollárra rug. Hogy egy idejűleg kamatfizetést teljesítsen és megkezdje a rövidlejáratú hitelek visszafizetését, ahhoz egy milliárdnál nagyobb ativumra lenne szüksége.

Nem kell sokat érteni nemzetgazdasági dolgokhoz, hogy a francia követelések teljesíthetlenségét belássuk, különösen, ha meggondoljuk, hogy a többi országok egyre növekedő elzárkózási rendszabályai mellett egyre nehezebb lesz fönntartani a német külkereskedelmi pillanatnyilag kedvező helyzetét.

Ha Franciaország tehát ragaszkodna a reparációs követelések elsőbbségéhez, akkor ez nyilvánvalóan a magántőke végét jelentené.

Erre a következtetésre nemcsak ama föltevés alapján jut az ember, hogy a német kapitalizmus a fizetések elviselhetetlen sulya alatt összeomlani kénytelen. Ez az összeomlás szám mos válságos ponton már megtörtént. Ha a német gazdaság képes lenne a reá hártott kötelezettségeket különösebb károsodás nélkül teljesíteni, akkor kényszerítve lenne levetni magánkapitalizmus jellegét.

A háborús sarcok mai formájában való államközi fizetések alapvetően és szükségképpen a gazdaság célszerű átépítésére vezetnek.

1919-ben e pont körül nem voltak tisztában. Ez idézte elő a világháborút követő idők áldatlan fejlődését.

A szabadelvű gazdasági rendszer lényegének felel meg, hogy fizetések kizárólag gazdasági célokra történjenek. Mert csakis ilyen fölletek mellett fölőlesleges az állam beavatkozása. Másfelől egyedül az állam beavatkozása teszi lehetővé, hogy a pénzek gazdaságon kívüli célokra is szolgáljanak, mint például háborús készüldéseket. Ha azonban a termelésnek egy nagy része főleg gazdaságon kívüli célokra kénytelen szolgálni, akkor az államnak kötelessége, hogy segítő és rendező tényezőként avatkoz-

zon a dolgokba. Mástkülönb olyan energia pocsékolásra kerül sor, hogy az összeomlás elkerülhetetlen.

A reparációknak az a része, amely az elpusztított vidékek helyrehozatalát szolgálta, gazdasági célokra volt kijelölve. De ha e korlátokon túl követelik a fizetéseket, akkor meg kell teremteni a gazdaság megfelelő átcsoportosításának szervezetét. A legfontosabb két ellentét, amelyet a jövőteli fizettség hiányos és téves megszervezése idézett elő: a tőkének gazdaságtalan teljesítmények révén való széjelrombolása és egy kiterjedt áruexport lehetetlensége a reparációk haszonélvezőinek egyidejűleges védvamos politikája mellett.

A Nemzetközi Fizetési Bank amely nek segítségével a szükséges szervezeteiket akarták megteremteni, kudarcot vallott, nemcsak azért, mert elkésve jött, hanem azért, mert tévesen volt elejétől fogva megkonstruálva. Mert maga is csak magángazdasági intézmény, amely ennél fogva az egészen új, lényegében gazdaságon kívüli feladatokkal, amiket a reparáció problémája állított, nem tud megbirkózni.

Minden más természetű rendezés, amit terveznek, mindaddig tökéletlen marad, amíg nem ismerik fel azt az alapvető tényt, hogy politikai fizetéseket lehetetlen végrehajtani egy magángazdasági rendszer keretei között.

Az eddigi tapasztalatok kétségessé teszik, vajjon lesz-e a mértékadó körökben annyi nyíltszívűség és belátás, hogy vagy félreállítják a politikai fizetéseket, vagy pedig kimondják a tergvadászág leépítését. Ha azonban atizenkettedik órában sem szabályoznak a kérdést, akkor Németország összeomlását aligha lehet feltartóztatni. Ennek következményét azonban Franciaországnak is meg kell éreznie és pedig sokkal súlyosabban, mintha olyan rendezésre határozná el magát, amely az országot jelentéktelenül terhelné. Egy német összeomlás esetén a gazdasági és politikai helyzet annyira és olyan gyorsan élesedne ki, hogy a kétségbeesés háborúja, amely Európát és a többi világ jelentékeny részét elborítaná, nem tartozna az utópiák birodalmába.

EGYESÜLETI ÉLET

A máramarosi Zsidó Árvagondozó gyermek-felruházási akciója. A máramarosi Zsidó Árvagondozó a tél beálltával széleskörű felruházási akciót indít be a nyomor áldozatainak a máramarosi zsidó gyermekek felruházására. Ennek során folyó hó 5-én, szombat este nagyszabású chanuka ünnepélyt rendeznek, amelynek jövedelme a máramarosi zsidó árva és szegény gyermekek felruházását célozza. Ezenkívül levélileg fordult az intézet az adakozó zsidókhoz, hogy ruhaadományukkal járuljanak hozzá az akcióhoz. Az intézet felkereste az ország nagyobb zsidó iparvállalatait is, a gyermekfelruházási akcióhoz való hozzájárulás érdekében. A beindított akció a legszebb eredménnyel kecsegtet és remény van arra, hogy pillanatnyilag enyhíteni fogja a máramarosi nyomor szomorú statisztikáját.

A kolozsvári Aviva folyó hó 5-én, vasárnap délután négy órai kezdettel nagyszabású műsoros teadélután rendez a zsidó diákmenze (Cal. Dorobantilor 11) helyiségeiben. A műsor kedvesnek és változatosnak ígérkezik és a teadélután iránt általános érdeklődés nyilvánul meg.

A Zsidó Jogászegyesület folyó hó 6-án, vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel tartja meg az évi megnyitó ülését, amelyre tisztelettel meghívja az összes kolozsvári zsidó jogászokat és az érdeklődőket. Vezetőség.

Ma este: Menza-estély. A zsidó diákok ma este 9 órai kezdettel a Menza (Cal. Dorobantilor 11) összes termeiben nagyszabású tea-estélyt rendeznek. Chanukka első napjára való tekintettel az estély művója jóval felül fog emelkedni a diák rendezvények megszokottságán. A zenét a közismert 6 tagú „Joung-Boys” jazz zenekar szolgáltatja.

DR KULCSÁR ISTVÁN: Bevezetés az individuálpszichológiába. — Ara 123 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvcsatlályában.

Utínapló a nyomorgó Aradhegylájn keresztül Zsidó egzisztenciák romjai között Erdély és Bánát falvain keresztül

Ahol fizetésképtelen zsidó kereskedők a falu adóterheinek 60 százalékát viselik. A ruinalódó zsidó középosztály a gazdasági krízis hullámsírjában

Aradhegylája, december hó.

Régi, eredendő bűnököt feltárni, most a gazdasági krízis tetőpontján talán nem is időszerű, talán nem is rokonszenves feladat. Mindenki egyformán nyög, nemzetiségi különbség nélkül és mindenkiből egyformán törnek ki a panaszok, legyen az román, zsidó, magyar, vagy akár miféle.

Csak hogy míg uton van az ember és hetenként két-három helységben fordul meg, minduntalan szembe találkozik ezekkel a régi, eredendő és megbocsáthatatlan bűnökkel.

A falvakon együtt élnek zsidók és paraszok. A földműves az ugynevezett városi elemmel, amely nem a földet turja, hanem árúját cserélgeti.

Az emberi szabadságjogok alapján állva, semmi néven nevezendő különbséget nem kellene találni a két fajta között. Természetesen, ami az államnak a két réteggel szemben elfoglalt politikáját illeti. A városi polgár, akik közé az újságíró is tartozik, ideológiák és elméletek egész tömkelegén keresztül hallja naponta az egyenlő elbánásnak ezt a követelését.

De nem tudja, hogy mi is történik tulajdonképpen ebben az országban. Mert ahol összeütköznek ezek a mesterségesen kitermelt ellentétek, ott némák az emberek, a falvakról nem hallzik semmi, ott vergődnek az egzisztenciák, roppannak össze az energiák, a régi, eredendő bűnök következményeként...

Röviden szólva: gazdasági antiszemitizmusnak nevezik azt a politikát, ami teljesen ruinalta a falvak zsidóságát és az egykori vagyonok helyébe nyomort és legjobban bizonytalan jövőt zúdított az életük derekán levő emberekre.

Az egyik községben, ahol egészen kis számú zsidóság élkelődött be a román lakosság közé, fizetésképtelenséget jelentett a vidéknek a megye határain túl is jól ismert nagykereskedése. Még nem is olyan régen, mint a vidék nábobát emlegették a zsidó kereskedőt, akinek üzlete, harminc éve áll fönn már és tízmilliókat szedtek miadott. A fizetésképtelenség általános riadalmat keltett az érdekeltek körében.

Erdeklődünk a fizetésképtelenség részletei iránt. — Hogy lehet az, hogy ez az üzlet, mely ma is hatalmas forgalmat bonyolít le, ennyire tönkrement?

Vállvonogatás. — Mit gondol, mennyi adót fizetek? — ??

Kétszáznegyven ezer lej évenként. Huszezer lej havonta. Három éve nem keresek meg ennyit. De vegye figyelembe, hogy a községnek 4000 lakója van. Az egész község adója nem haladja túl azt az összeget, amelyet a községben lakó három zsidó kereskedő kifizet.

Szeretünk volna konkrét számokat kapni, de ez a községi adóhivatalban nem sikerült. Valamit azonban kiástunk a hallgatásba burkolódzó faluból.

A községben 1931-ben inkasszáltak 680 ezer lej állami adó fejében. Ebből az összegből cca 400.000 lej fizetett ki a község három zsidó kereskedője.

Az összes adóknak körülbelül 60 százalékát.

Döcögő, ócska autóbusszon diskurálunk alkalmi vitatkozók. Természetesen a gazdasági krízisről.

A parasztokat szanálni fogják. Ha nem a konvertáló ivaszlattal, akkor más eszközökkel. A zsidóságot azonban nem fogja szanálni senki. A falvakon teljesen halálra ítéltek őket.

Jogászember fejtegeti:

Figyelem! Fűzőkészítő tanfolyam!!!

Biztos egzisztenciát szerezhet magának! Egy évtized óta fennálló mellfűző készítő cég 1932. január 1-én fűzőkészítő tanfolyamot nyit. A tanfolyamon résztvevők ki lesznek tanítva a fűzőkészítésre és szabásra. A tanfolyam tartalma 3-6 hónap. Megkereséseket „Tanfolyam” jellegre továbbít a kiadóhivatal.

Utínapló a nyomorgó Aradhegylájn keresztül

A fizetésképtelen cégek többmillió követelése van. Természetesen parasztonál. A paraszt váltót adott, a kereskedő leszámította. Jött az esedékesség, a parasztnak kikézbcsítették a váltót. Ez sunyin mosolyog. Nem fizet. Egyrészt, mert nincs miből, másrészt, mert fölöslegesnek tartja eladni a marháját, hogy a váltót rendezze. Ugy sem árverezik el. Jól tudja, hogy a bíróságnak rendelete van: nem szabad végrehajtani a parasztot. A kereskedő mit tehet? A bank sürgeti: kiváltja tehát a váltót. A kinnlevőség tehát mindaddig dubióza, míg a rendeletet vissza nem vonják. Közben felmondják a hiteleit, közben árverezik az adóért...

Pár kilométerrel messzebb. Hegyaljai faluban bandukolunk. A falu neve: Covását. A kis falusi házakon magyar nevek: Hebey, Kovács, Magos, Darvas díszelnek a ház felépítésének évszáma mellett. De ilyenformán: Hebey George, Magosiu Ioan. Teljesen elrománosodott magyar falu.

Itt csak a zsidó maradt meg zsidónak. — mondja utitársam, egy hegyaljai

olasz telepitvényes — csak hogy már mind kívándoroltak a faluból. Tönkrementek. Látja ezt a villát?

Szólóval befuttatott, vadregényes fekvésű villát szemlélünk meg. Egészen szokatlan látvány a sok parasztház között ez az urilak. Mint klakkos-frakkos ember, aki subás parasztközött halad az országuton.

Ez egy zsidó volt, most román parasztagazda lakik benne. Persze, a módosabb fajtából. A zsidó még akkor építette ezt a villát, mikor Aradon is alig akadt villa. Egy félévvel ezelőtt eladta 10 hold szőlővel, pár láncc termőfölddel együtt — kétszáz ezer lejért.

Azt mondhatják egyesek: pechje volt. Tönkrement.

De látatlanba lefogadjuk, hogy ez a zsidó harmadrészt fizette az egész falu adóterhének...

Igaz, ez is egy pech. De régi, eredendő és megbocsáthatatlan bűnök következtében rázuhant pech. Zsidó-pech.

Gyakorlati gazdasági antiszemitizmusnak hívják...

(— Iay)

Az összes parlamenti pártok résztvesznek abban a küldöttségben, amely a választófeliratot a királynak átnyújtja

Bucuresti-Bukarest, december 4. A kamara megválasztotta azt a küldöttséget, amely a tegnapi este megszavazott feliratot holnap átnyújtja a királynak. A küldöttség névsora azért is érdekes, mert résztvesznek benne az ellenzéki pártok kiküldöttei is, ame-

lyek nem szavazták meg a választófeliratot. A küldöttség tagjai dr Lupu, Goga, Tatarescu, Cuza Gheorghie, dr Hans Otto Roth, Catuneanu, Ghiata, Otetelesanu, Th. Florescu, Fischer József, Nae Ionescu, dr Willer József és Crisan György.

Forradalom San Salvadorban

Newyork, dec. 4. A középamerikai San Salvadorban forradalom tört ki. A forradalmárok Sonsonatuban, Zacatecolucuban, San Miguelben és Acapulcanban uccai harcokat vívtak a kormányhű csapatokkal. Több város a lázadók kezére került. Ugy

hírlik, hogy sikerült lemondásra bírni a kőztársasági elnököt, kinek helyére katonai triumvirátus lépett az ország élére. Közlebről megalakul az új kormány és kiürítik a választószókat.

A font értékcsökkenése nem aggasztja az angol kormányt

A kormány csak arra ügyel, hogy az áruk belsőidőn ne emelkedjenek. Vasárnap francia tárgyaló delegáció érkezik Londonba

London, december 4. Az angol alsóház mai ülésén Neville Chamberlain kincstári kancellár közölte, hogy a font értékcsökkenése a kormányt nem aggasztja. Ezután Churchill kritizálta Macdonald engedékeny indiai politikáját.

Az angol kormány e pillanathban nem tartja fontosnak, hogy milyen fontkurzust jegyezzen s csak arra van gondja, hogy az áruk a szigetországban ne emelkedjenek.

Az angol bank sem mozdult eddig még meg, hogy a francia és holland fontkontremennek utját állja.

A font beföldi vásárlóereje az aranystandard felfüggesztése óta úgy szólván teljesen változatlan.

London, december 4. A gabonaérték

tőzsdén elterjedt hírek szerint a szovjetkormány képviselőlet utasították a további gabonaeladások beszüntetésére és egyttal arra, hogy vásároljon ausztriai búzát s irányítsa Vladi viztok felé, mert a távolkeleti orosz köztársaságokat a mandzsuriai helyzet miatt a transzszibériai vonalon nem tudják ellátni gabonával.

London, december 4. Vasárnap francia tárgyalódelegáció érkezik Londonba, hogy az angol kormányférfiakkal tárgyaljanak a francia-angol kereskedelmi kapcsolatokról. A franciák a vámos ügyében kompromisszumos megoldást remélnék a tárgyalásoktól.

2 lejbe kerül egy borotválás

„IDEA”

késnélküli borotváló porral, amely egyedül kipróbált és elismert higiénikus, egészséges és legolcsóbb. Kérjen mindent az „IDEAL” védjeggyel ellátott borotváló port 1/4 krg.-os csomagolásban, amely 5 borotválásra elegendő és amelynek az ára 10 lej, vagy direkt a készítőnél: Reszling József borbély Cluj, Reg. Ferdinand 30. Óvakodjunk az utánzattól.

Vajda

A parasztko n hangulatról nin

„Ne besz nem besz

Bucuresti-Bukares Uj Kelet tudósítója mondotta egyszer, esetben nem tud elvarázsanak: ha von vagy ha ebéd után rohanják meg a kéréxpressz egyik els szembenülő a volt emlékeztetem erre a lissá vált teóriára. — Hja, — válasz dottam, mert délel kor nem voltam se ebéd utáni sziesztál. És mégis: sok p ismeret van abban, juról mondott. Va egész atmoszférája, hangulata, a vonat ugyanabban a ritm muzsikája összehoz oldja a nyelveket é los érintkezés r Vajda Sándor is k válaszal a kérdések zájárul, hogy a v közöljük. Kezdjük mával:

A nyugalom erőt Ma héré

— Mit szól Man — A nyugalom é rajtam erőt, midő ró tudomást szere nevezése véget vet eddig uralkodó ideiglenes állapotá lyében széleslétők ber kerül a jegyba állítani a bizalmat súlyosban megerzi (Tudni kell, hogy parasztpárt erdél való kilépése óta a őt okolják a Mir buktatásáért.)

Az idő p zeti par

— Mi lesz a nem ségével? Maniu vi — Nem hiszem. — Akkor Titules — A nemzeti pá kérdését az idők fogja rövidesen párt, hanem az e elégedésére.

(A dodonai vála politika huzódik r derülni, mire célz — A politikai h — A párt erde a meggyőződést ny lábhoz tehetjük mány gondoskodik népszerűségünket. olyan eszközökkel velik az elégedetl egész Erdély szen

A paras tozásait

Az erdélyi nép jelenlegi parlamer kel hozták össze; akik megvetéssel öreg ember vagy mondanék egy p vagy „tu!” A pa az urhoz, de az türi el.

— Mit szól a m konvertálásához?

— A népgyüle parasztoktól, ho kább: az adóte tartozásaik rend tartozások rend mezőgazdasági meg kell oldani nagy áldozatokat (Ez a nyilatko Vajda Sándor hel tálsái javaslatát.

Vajda Sándor intervju ad az Uj Keletnek a Kolozsvár-bukaresti expresszen

"A parasztek nagyon el vannak keseredve — mondotta a volt belügyminiszter — de forradalmi hangulatról nincs szó" A nemzeti parasztpárt örül Manoilescu távozásának és meg fogja szavazni a konvertálási javaslatot

"Ne beszéljünk a kormányról, mert sokszor jó, ha az ember nem beszél halottakról"

Bucuresti-Bukarest, december 4. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Vajda Sándor mondotta egyszer, hogy a politikus két esetben nem tud ellenállni az intervju parázsának: ha vonaton közlekedik meg, vagy ha ebéd utáni szieszta idejében rohannak meg a kérdésekkel. A bukaresti expressz egyik elsőosztályú fülkéjében szembenülök a volt belügyminiszterrel és emlékeztetem erre az eredeti és aktuálissá vált teóriára.

— Hja, — válaszolja — azt azért mondtam, mert tudtél ellenállni a keresett fel, amikor nem voltam sem a vonaton, sem az ebéd utáni sziesztaban...

Es mégis: sok pszichológia és emberismeret van abban, amit Vajda az intervju-ról mondott. Valahogyan az utazás egész atmoszférája, a vasuti fülke intim hangulata, a vonat kerekeinek mindig egyenlő ritmusban dudoló manatan muzsikája összehozza az embereket, megoldja a nyelveket és leolvastja a hivatalos érintkezés merevségének kergét. Vajda Sándor is közlékenyebb; szívesen válaszol a kérdésekre, sőt, ahhoz is hozzájárul, hogy a válaszok egy részét leközzöljük. Kezdjük egy aktuális problémával:

ebben a kérdésben a kormánnyal fog szavazni).

A parasztek el vannak keseredve, forradalmi hangulatról azonban nincs szó

— Milyen a hangulat a parasztság körében?
— Mindenütt azt tapasztaltam, hogy az emberek nagyon el vannak keseredve a gazdasági válság miatt. Forradalmi hangulatról azonban nem lehet beszélni. A mi parasztjaink elsősorban sokkal okosabbak, semminthogy áldozatul eshetnek a forradalom szíriénjeinek. Minden esetre tény, hogy elégedetlenek mai helyzetükkel.

A nép morajlik a centralizmus ellen

— Ennek az elégedetlenségnek azonban nem csak gazdasági okai vannak. Bennünket szeretnek Bukarestben a regionalizmus vádjával traktálni. A bukaresti urak elfelejtik, hogy a centralizmus elleni morajlás nem tőlünk származik, ha

nem a néptől jön. Az erdélyi intellektueleknek egy tekintélyes része diplomával a zsebében éhezni kénytelen. Es akkor joggal tevődik fel a kérdés: miért van az, hogy a Kárpátokon túl preferenciális rezsim biztosítja a végzett ifjaknak, hogy alig szárad meg a diplomájuk, máris elhelyezkedhetnek, míg az erdélyiekkel szemben a legszigorubb védvamos rendszert alkalmazzák az adminisztrációban? Egyesek sehogysem akarják megérteni, hogy a decenralizáció nem a demokrácia elméleti követelménye, hanem a mindenkori élet tudatos realitása Erdélyben.

Sokszor jó, ha az ember nem beszél halottakról

— Mit szól a Jorga-kormány tevékenységéhez?

— Ne beszéljünk a kormányról. Sokszor jó, ha az ember nem beszél a halottakról. Az ország kormányváltozást akart; megkapta és most ezért bünhődik; ha egyáltalán akarta a változást...

— Gyakran esik szó a román politikában a pártok közötti egyezményről. Hát

kivel egyezkedjünk mi tulajdonképpen? Azokkal, akik urnát lopnak? Nem erre van szükség, de sokkal inkább arra, hogy biztosítsák a folytonosságot a kormányzásban. Mert folytonosság, az nem volt. Az egyesülés óta 13 év telt el. Ezalatt nem kevesebb, mint 16 kormánya volt az országnak, nyolcszor rendeztek általános választásokat, nem szólva a községi és megyei választásokról.

Még volna egy kérdésünk a beszédes kedvében levő Vajda Sándorhoz. Nem tartozik a belpolitikához, de nem kevésbé aktuális:

A kapitalizmus megmarad, mert nincs mivel felváltani

— Az európai közvéleményben egyre inkább utat tör a meggyőződés, hogy a kapitalista gazdálkodási rendszer nem fogja sokáig tarthatni magát. Mi a véleménye erről, kegyelmes ur?

— A kapitalizmus megmarad, mert nincs mivel helyettesíteni. A népek nem az anarchia, hanem a demokrácia és béke evolúció után áhítoznak, nemcsak politikai érettségből, de szociális megfontolásból is. Mert ez az egyetlen út a nyugodt és zavartalan fejlődéshez.

— Az emberek rendet és nyugalmat akarnak. Mindenesetre a kormányzat mai kérdése az; hogyan viselkedik a lakossággal szemben. A vezetők, akik ezt nem tudják, vagy megtanulják, vagy pedig el kell hagyniok helyüket. Mert ma már nem élünk olyan időköt, midőn lóhátról lehetne kormányozni és a tömegeket lebecsülni...

(Kár, hogy az érdekes beszélgetés itt megszakadt. Mert — mint az utolsó passzusból kitűnik — Vajda Sándor a legjobb uton volt az igazi demokrácia felé...)

Kasztner Rezső.

Japán fenn akarja tartani magának a jogot, hogy szükség esetén benyomulhasson a mandzsuri zónába

A nankingi kormány Kínában is be akarja vezetetni a védkötelezettséget

Párizs, december 4. A tanácsstagok magánbeszélésük keretében a Dél Mandzsuriában felállítandó semleges zóna ügyét tárgyalták. A kínai fődelegátus érintkezésbe lépett a nankingi kormánnyal s új utasításokat vár Nankingból. Japán fenn akarja tartani a jogot, hogy kényszerítő kö-

rülmények esetére csapataival benyomulhasson a semleges zónába, sőt azon túl eső területre is elrendelhesse a zelönyomulást. Számolni kell a tanács további hosszútartamu ülésezésével.

London, december 4. Nankingból je-

lentik, hogy a Koumintang indítványt terjesztett a nankingi kormány elé a védkötelezettség bevezetéséről. Valószínű, hogy a védkötelezettséget fokozatosan fogják bevezetni, ugy hogy 1938-ban már Kína egész területére érvénnyel fog birni.

A liberálisok arra számítanak, hogy januárban ők kerülnek hatalomra Argetoianuval együtt

A nemzeti parasztpárt segítségével akarják megbuktatni a kormányt és Argetoianu segítségével akarnak uralomra kerülni a liberálisok

Bucuresti-Bukarest, december 4. A liberális párt parlamenti csoportja ma délelőtt ülést tartott, amelyen a konvertálási törvényjavaslattal foglalkoztak és megállapították azokat a módosításokat, amelyeket a parlament elé fognak terjeszteni. Azután a költségvetésről tárgyaltak. Lezögezték, hogy nagyfoku takarékoskodásra tényleg szükség van, azonban a párt szerint a költségvetés nincs még teljesen összeállítva. Az uttörvényt illetően igen magasnak találják a javaslat által előírányzott illetékeket, viszont a természetben való munkaszolgáltatás elvét elfogadják.

Foglalkozott a párt Jorga ama tegnapi kijelentésével, hogy Chiculescu annakidején különböző ígéretek tette a párt nevében, amelyeket most nem tartanak be. Chiculescu kijelenti, hogy nem tett

semmiféle ígérteát a választáson való együttműködés és az igazolási vitát kivéve és ilyen értelemben fel fog szólni a kamarában is visszautasítva Jorga állítását.

A Lupta az általános politikai helyzet fel foglalkozva megállapítja, hogy a liberálisok mindinkább élesebb ellenzéki magatartást kezdenek tanusítani és érdekes, hogy ők, akik néhány hónappal ezelőtt közös választási fronton harcoltak a kormánnyal, most a legerősebb ellenzéki harcot vívják ellene. Hír szerint

a liberális párt és a nemzeti parasztpárt között tárgyalások indultak meg a közös ellenzéki akció lebonyolítására

Természetes azonban, hogy a költségvetés és a többi pénzügyi javaslat megszavazása előtt ezek az akciók nem birnának

azonnali kormánybuktató célzattal.

Az Adeverul szerint Duca tegnapi beszédjével az ország elégedetlenségének akart kifejezést adni és azzal, hogy nyílt harcot izent a kormánnyal, az ország közhangulatának kívánt kifejezést adni. Duca sokkal óvatosabb politikus, semminy harcba becsátkoznék kellő kilátások nélkül és ugylátszik számít arra, hogy januárban pártkormány fog alakulni.

A liberálisok elve, hogy ilyen kormányt inkább alakítanak Argetoianuval, mint nélküle, vagy ellene.

Kormánypárti körökben felmerült az a gondolat, hogy a liberálisoknak, akiket a kormány listáin választottak meg, le kell mondaniok mandátumaikról, miután ellenzékbe vonultak. Ennek az akciónak Jorga miniszterelnök vetett véget azzal a kijelentésével, hogy a kormány listái nem egy párté, hanem a nemzeti egység listái voltak és ezért semmiféle következménnyel nem járhat, ha a listán megválasztottak a kormány ellen foglalnak állást.

Bridgezni ráér?

Akkor legyen ideje olvasni is! Olcsó, nagyszerü könyveket kap a Le-page antikváriumban Cluj. Kérjen ingyen jegyzéket.

Műveszi, stílusos, modern
Mű butorok "Transilvania"
Butorgyár CLUJ,
Str. Memorandului 1. sz. alatti
az emelefen
leszállított árak mellett

Zsidó világ

A háboruban elhunyt zsidó diákok emlékének akarták megemlékezni a frankfurti kampószerkesztések. Frankfurtból jelentik: A frankfurti egyetemen lezajlott Langemarek-emlékünnepele során a nemzeti szocialista diákok kampószerkesztés szalagu koszorút helyeztek el. A rektor rendelkezése a koszorút néhány napra rá eltávolították. A nemzeti szocialisták részéről azzal magyarázták ezt az aktust, hogy a kampószerkesztés koszorúval a háboruban elhunyt zsidó diákok emlékének akarták megemlékezni.

A lengyelországi nemzeti demokraták antiszemita mozgalma háttér. Berlinből jelentik: A „Berliner Tageblatt” varsói tudósítója vezércikkét közöl lapjában, amelyben többek között azt írja, hogy a lengyelországi antiszemita zavargások csak eszközt szolgáltattak a nemzeti demokraták számára és tulajdonképpen céljuk: a Pilsudszky-kormány pozíciójának megrendítése. Számukra a legalkalmasabb támadási pont a zsidóság volt. A lengyelországi antiszemita tradíciókra támaszkodtak és a zavargásokkal akarták mindenáron rászútni a kormányra a „zsidó védelem” bélyegét. Számításuk minden tekintetben bevált. Magukhoz vontatták a keresztény kereskedelmet és az elért eredmény meghaladja az ő várakozásukat.

A numerusz klauzusz kérdése a csehszlovákiai parlamentben. Prágából jelentik: A csehszlovákiai parlament egyik legutóbbi ülésén Vicanec, a csehszlovákiai krelikalikus egyik képviselője a numerusz klauzusz bevezetését követelte a külföldi, de főképpen a zsidó diákokra. Kifejtette, hogy a cseh államvasutak nagy összeget pazarolnak külföldi diákok részére, akik a csehszlovákiai egyetemeket látogatják és tanulmányaik befejezése után, mint orvosok és ügyvédek telepednek le, hogy a csehszlovákiai intelligenciát kenyérrel vegyék el. Ezáltal nyugtalanságot idéznek elő a diákság politikai életében és ezért kívánatlan elemeket képeznek az egyetemeken.

Professzor Alfred Stein nyolevanöt éves. Zürichből jelentik: Professzor Alfred Stein, a kiváló történész a napokban töltötte be nyolevanötödik életévét. A svájci zsidó és nemzsidó sajtó egyaránt megleghango cikkekben méltatta a kiváló tudós egyéniségét s tudományos munkásságának értékét.

KOLOZSVAR ZSIDÓ TÁRSADALMA FELKÉSZÜL A MENZA-BÁLRA

Az Uj Kelet tegnapi híradása a menza tényleges veszélyéről széles körökben hatott. A nap folyamán többen hívták fel telefonon a Diákszegélyző irodáját, hogy bejelentsek az akcióban való aktív részvételüket. Olyan apparátussal indult meg a bál szervezőmunkája, hogy remélhető, még sem fog sor kerülni a menza bezárására, sőt a munkában résztvevők egy fényesnek ígérkező bálon fogják élvezhetni munkájuk gyümölcsét.

A bál szervezőbizottsága a Diákszegélyző irodájában (Str. Filipescu 6, Telefon 775) permanenciában dolgozik. Itt tartja meg értekezletét a kolozsvári zsidó ifjuság eliteje, amely nem először áll fiatalos lelkesedéssel és meleg szolidaritással a nékülözések közepette tanuló zsidó diákság mellé. Holnap, vasárnap d. e. fél 11 órakor pedig Kolozsvár hölgytársadalmának vezetőtagjai adtak egymásnak találkozózt a Diákszegélyző szentlélekuccai irodájában, hogy megbeszéljék és felosszák egymás között a teendőket.

Olyan elannel és odaadással indult meg a munka, hogy a legnagyobb várakozásokkal tekinthetünk a szezon esemény-számba menő első nagy bálja elé.

December 5. Chanuka első napja. Közhízi Szombat.

DR. RAPAPORT SAMU: Ideges gyomor és bélbajok kezelése és gyógyítása. Ára 136 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

A magyarországi puccskisérlet résztvevői előtt kihirdették az előzetes letartóztatási végzést

A mozgalom éien nem hat, hanem tizenkéttagú végrehajtó-bizottság állott

Budapest, december 4. A Margit körüti fogházban őrzött puccskisérleti részesek előtt tegnap kihirdették az előzetes letartóztatásra vonatkozó végzést. A nyomozás első része már befejezést nyert. Előállították Temesváry Lászlónak, a Didaktikai Filmgyár volt igazgatójának feleségét, mert kihallgatásának szüksége mutatkozott. A letartóztatásban levők száma 34.

Budapest, december 4. A puccskisérlet

ügyében folytatják a kihallgatásokat. Kiszivárgott hírek szerint a mozgalom élén nem hat, hanem tizenkét tagú végrehajtó bizottság állott. Ez a bizottság az elmúlt évben többször ülésezett az Ébredő Magyarok Egyesületében.

A fővádlottak törekvése az utóbbi napokban már arra irányult, hogy elhitesék a nyomozást vezetőikkel, hogy szervezkedésük célja a következő választásokon parlamenti képviselőt szerzése volt.

Letartóztattak Berlinben egy miniszteri tanácsost, mert éljenezte a porosz miniszterelnököt

A különös letartóztatást elrendelő rendőrnagyot azonnal elmozdították állásából

Berlin, december 4. A Reichsbanner tagjainak a berlini sportpalotában tartott gyűlése után különös incidens játszódott le. Amikor a gyűlés résztvevői csoportosan elhagyták a gyűléstermet, egy miniszteri tanácsos, aki vezető állást tölt be a birodalmi postaiügyi minisztériumban, az utcán az épület előtt éljenezni kezdte Braun porosz miniszterelnököt. Lewit rendőrnagy, aki a rend fenntartásával és a gyűléssel kapcsolatos rendőri intézkedésekkel volt megbízva, utasítást adott erre, hogy tartóztassák le a miniszteri tanácsost, amikor a miniszteri tanácsos az őrnagyot figyelmeztette, hogy nem lehet

szó antirepublikánus tüntetésről, hiszen a gyűlés valamennyi résztvevője a köztársaságot élte, Lewit őrnagy azt válaszolta, hogy ezzel megzavarták a közrendet és nyugalmat. A miniszteri tanácsos a kerületi kapitányságra kísérték és csak hosszabb fogvatartás után bocsátották szabadon.

Lewit rendőrnagyot hivatalos helyről kapott közlés szerint a fenti eseményekből kifolyólag elmozdították a Tiergarten örküret vezetői állásából és a belügyminiszter fenntartotta magának a jogot, hogy a rendőrtiszt ellen fegyelmi eljárást indítson.

Ruhákat dumping árért, gallerokat már 1 lejért is tisztít Czink

Nem ért senkit személyi támadás a szigeti Zsidó Népbank körül folytatott vitában

Cluj-Kolozsvár, december 4. (Az Uj Kelet tudósítójától. A máramaroszigeti Zsidó Népbank ügyében több nyilatkozat látott már napvilágot az Uj Kelet hasábjain, amelyek a fellemerült vitás ügyet több oldalról igyekeztek megvilágítani. A magunk részéről nem kívántunk állást foglalni ebben az ügyben, mert annak eldöntésére a szigeti Népbank részvényeseinek feladatát kell hogy képezze. Legutóbb az Erdélyi Kishitelintézetek Munkaközösségének nyilatkozatát közöltük, amelyre feleletképpen a máramaroszigeti Zsidó Népbank igazgatósága ugyancsak beküldött egy nyilatkozatot. Ebben a nyilatkozatban az igazgatóság ismételt lezögezi a maga álláspontját, amelynek elvi vonatko-

zásait már egy korábbi nyilatkozatban közölte az Uj Kelet. A nyilatkozat hangja arra enged következtetni, hogy az igazgatóság tagjai a Munkaközösség nyilatkozatát saját személyiükre is sértőnek találják.

Minthogy az a meggyőződésünk, hogy ebben az ügyben minden további polemia csak az ügy ártalmára volna, az érdekeltek megnyugtatása végett szükségessnek tartottuk magához a Munkaközösséghez fordulni, amelynek vezetősége ezzel kapcsolatban a következő nyilatkozat közlésére kért fel bennünket:

„A Munkaközösség által közölt nyilatkozatok önmagukért beszélnek és azokról minden objektív olvasó megállapíthatja, hogy a szigeti Zsidó Népbank

Rádió-vásárlásnál vigyázzunk

hogy a készülék, amelyet megveszünk a következő követelményeknek feleljen meg:

1. Legyen EUROPA-VEVŐ, azaz fogja az összes európai állomásokat 200-2000 m. HULLÁMHOSSZIG.
2. A MELLÉKZÖREJEKET tartalmazza, sőt a lehetőségig küszöbölje ki mert a hangos mellékzörejek a vételt élvezhetetlenné teszik.

3. Legyen GAZDASÁGOS, azaz fogasszon kevés áramot és a lámpák pótlása ne legyen tulságosan költséges, tehát:

4. KEVÉS DE JO LÁMPÁKKAL legkövetesebb teljesítményt nyújtson.

MINDEZEN ELŐNYÖKET nyújtják önnek a világhírű

Standard-gyármányok

bank körüli vitának elvi és tárgyi részével foglalkoztak. Személyi jellegű polemikába a Munkaközösség nem bocsátkozott, mert itt egy elvi kérdésről van szó, amelynek tisztázása csak tárgyilagos fejtegetések során lehetséges. A Munkaközösség nyilatkozatait senkit egyéni becsületében és korrektségében támadni nem akartak, annál kevésbé, mert ilyen tendencia a Munkaközösség méltóságával nem is fér össze.”

A Munkaközösség fenti nyilatkozata kétségtelen igazolása annak, hogy személyes jellegű támadásokat intézni senkinek nem volt célja és az Uj Kelet hasábjain ilyen közleménynek nem is adunk helyet. Hiszünk, hogy a szigeti Zsidó Népbank ügye rövidesen közmegelegedésre fog elintézésre nyerni.

643-1931.

Zsidó Közkórházgyesület Cluj.

Pályázati hirdetmény

A cluji Sebestyén Dávid és Neje Zsidó Közkórházgyesület elnöksége pályázatot hirdet a fül-, orr- és gégeorvosi szakma főorvosi állására. Pályázatok az elnökséghez intézendők (Cluj, Piața Unirii 20.) f. hó 12-ig bizonyítványok másolataival együtt.

Cluj, 1931 december 4.

Dr. Sebestyén József s. k.

elnök.

Gábel Vilmos s. k.

titkár

MEGNYILT „Falpa” S. A. R. Bukaresti cipőgyár

Cluj Ierakata Calea Regele Ferdinand 23. szám

Nagy választék, feltűnő olcsó árak mellett prima minőségű férfi-, fiú- és gyermekcipőkben. Különlegességek: sport és vadászcipőkben, valamint gyermek ski és kocsolya cipőkben. Cislaved norvég gumiárnyagnak cluji egyedárusítása gyári árak mellett.

Dus választék akt táskák, ridikulók és pénztárcákban

A Zsidónő Szakácskönyve

1000-nél több kitűnő recept. A közel 400 oldalas, szép kiállítású vászonötéses könyv

ÁRA: 300 LEI

Kapható az UJ KELET könyvosztályában

Inter

Leon volt lup párti képviselő a parlament megkért engedélyt és kapta meg. Mások beszélniök, míg nem.

Topa elnök: N

Leon: Tiltakoz

Topa: Én önt

Leon: Ön enge

síthat és én mé

az igazat.

Topa elnök eri

ntalja Leont.

Inter

page

Dumitrescu-Bra

siót akar előterj

ban, hogy a külf

ékében heves pr

sürgösség kimon

zásra teszi a kéré

gösséget nem sza

Az ellenzék ek

Goga tiltakozik a

és ellenpróbát k

most is elutasítja

Az ellenzék p

a padokat verve

rány támad, hogy

függeszteni az ül

Szünet után G

lyozza, hogy ilyen

kiismeretlenség a

gössé elvetése. K

ressziót keltheti,

tulajdonitanak k

ésnek. Ujabb ell

Topa elnök eng

és a többség végr

séget.

Merk

vitája

Ezután a többsé

Topa elnök bejele

költségvetési vitát

Braiescu állam

vezését kéri Arge

aki betegesen fekszi

Clavescu liberál

hosszabb beszédb

vetési vitához. Sz

ügyeinek alapját

képezi. 1929 óta R

seket tesz valutare

sára, ez a kísérle

mai napig nem s

toianuvall abban,

rodó költségvetés,

ziszhez idomául. I

éveken keresztül m

tési hiányokat. Fo

rendkívüli költség

megállapítja, hogy

vetés, amely ny

15bb olyan tételt t

des költségvetésbe

Nem tartja helyes

zásával eszközöl

mert a nagy adók

ményeket. Szerinte

a jövedelmek in

megteremtőjének is

zése, hogy a köll

hibája van. Egyr

irányzatokat tulr

niszter, a kiadások

szintén téves intéz

vik az ellen, hogy a

olyan lényeges r

végre. Kijelenti, ho

fogja megszavazni

Corteanu előadó

MEGJELEN

SALAMON IASZ

NINCS MÁS

Ára:

40 lej

és portó

Interpelláció a revíziós propaganda ügyében

(Első oldali cikkünk folytatása)

Leon volt lupista, jelenleg kormány-
párti képviselő azt panaszolja, hogy még
a parlament megnyitására interpellációra
kért engedélyt és mind a mai napig nem
kapta meg. Másoknak félórát is szabad
beszélőidőt, míg egyeseknek egyáltalán
nem.

Topa elnök: Nem igaz, amit mond.

Leon: Tiltakozom.

Topa: En önt rendreutasítom.

Leon: Ön engem ezerszer is rendre-
utasíthat és én mégis meg fogom mondani
az igazat.

Topa elnök erre fegyelmi bizottság elé
utalja Leont.

Interpelláció a revíziós propa- ganda ügyében

Dumitrescu-Braila képviselő interpellá-
ciót akar előterjeszteni abban az irány-
ban, hogy a külföldön a határrevízió ér-
deklében heves propaganda folyik. Kéri a
sürgősség kimondását. Az elnök szava-
zásra teszi a kérdést, de a többség a sür-
gősséget nem szavazza meg.

Az ellenzék ekkor óriási zajba kezd.
Goga tiltakozik a sürgősség elvetése ellen
és ellenpróbát kér. A többség azonban
most is elutasítja a sürgősségi kérést.

Az ellenzéki pádsorokban a képviselők
a padokat verve tiltakoznak és olyan bot-
rány támad, hogy az elnök kénytelen fel-
függeszteni az ülést.

Szünet után Goga szólal fel. Hangsu-
lyozza, hogy ilyen fontos kérdésekben lel-
kiismeretlenség a többség részéről a sür-
gősség elvetése. Külföldön ez azt az imp-
ressziót keltheti, hogy Romániában nem
talajdonitának kellő fontosságát a kér-
désnek. Újabb ellenpróbát kér.

Topa elnök engedélyezi az ellenpróbát
és a többség végre megszavazza a sürgős-
séget.

Megkezdődik a költségvetés vitája

Ezután a többség tapsorkánja közepette
Topa elnök bejelenti, hogy megkezdül a
költségvetési vitát.

Braiescu államtitkár a képviselőház el-
lévelését kéri Argetoianu távolléte miatt,
aki betegesen fekszik.

Clavescu liberális az első szónok, aki
hosszabb beszédben szólal fel a költség-
vetési vitához. Szerinte az állam pénzü-
gyeinek alapját a biztos valutarendszer
képezi. 1929 óta Románia nagy erőfeszíté-
seket tesz valutarendszerének megalapozá-
sára, és a kísérlet azonban még mindig a
mai napig nem sikerült. Egyetért Arge-
toianuval abban, hogy ez egy alkalmaz-
kodó költségvetés, amely a gazdasági kri-
zishoz idomul. Ismerteti a krízist és az
éveken keresztül megnyilvánult költségve-
tési hiányokat. Foglalkozik a rendes és
rendkívüli költségvetés problémájával és
megállapítja, hogy a rendkívüli költség-
vetés, amely nyolcmilliárd lejt tesz ki,
több olyan tételt tartalmaz, amelyet a ren-
des költségvetésbe kellett volna beiktatni.

Nem tartja helyesnek, hogy az adók foko-
zásával eszközöljenek előirányzásokat,
mert a nagy adók nem hoznak jó ered-
ményeket. Szerinte az államnak nemcsak
a jövedelmek inkasszánsának, hanem
a mértékességének is kell lennie. Az az ér-
vése, hogy a költségvetésnek két nagy
hibája van. Egyrészt a jövedelmi elő-
irányzatokat túlméretezte a pénzügy-
miniszter, a kiadások elosztásában pedig
szintén téves intézkedéseket lát. Tiltako-
zik az ellen, hogy a hadsereg költségvetésében
olyan lényeges redukciónak hajtsanak
végre. Kijelenti, hogy a liberális párt nem
fogja megszavazni a költségvetést.

Clavescu javasolja a költségvetés elvetését.
Corteanu előadó ríposztok Clavescu be-

szédére. A budget a nemzetközi krízis bud-
getje. Tiltakozik az ellen, mintha a jöve-
delmeket nem irányozták volna elő pön-
tosan és az elosztások is kifogástalanok.
Stefanescu Amsa hadügyminiszter rá-
mutat arra, hogy a rendkívüli költségve-

tésben 4 milliárdos tétel szerepel a had-
sereg budgetjére.

Utána Trancu-Jasi tartotta meg beszé-
dét a költségvetési vitához.

Bucuresti-Bukarest, december 4. (Az
Uj Kelet tudósítójától). A kultuszminisz-

térium budgetjén a legutóbbi napokban
érdekes módosításokat eszközöltek. A mó-
dosítások az egyházak államsegélyeinek
redukciónak merültek ki és pedig oly-
képpen, hogy elsősorban a kisebbbéli egy-
házak államsegélyét nyirbálták meg olyan
arányban, amelyre a legpesszimistábbak
sem mernek gondolni. Ezek szerint a görög
keleti egyház államsegélyét 27 százalé-
kkal, a görögkatolikus és római katolikus
egyházak államsegélyeit 50 százalékkal, a
protestáns egyházakét 75 százalékkal re-
dukálták, míg a zsidó hitközségek 10 mil-
liós államsegélyét 8 millióra redukálták.

Argetoianu kijelentette a magántisztviselők küldöttsége előtt, hogy felemeli az adómentes minimumot

Bucuresti-Bukarest, december 4. (Az
Uj Kelet tudósítójától). A magántiszt-
viselők egy küldöttsége megjelent Arge-
toianu pénzügyminiszternél, akit arra
kértek, nyilatkozzék az alkalmazottak
rendkívüli adója ügyében, mert a sajtó-

ban különböző és egymásnak ellentmondó
hírek látnak napvilágot. A pénzügy-
miniszter kijelentette, hogy az adómentes
létminimumot felemeli.

A felemelés mértékére a benyújtott
törvényjavaslat módosítására vonatkozó-

lag azonban még nem adhat határozott
választ, mert a szükséges kalkulációkat
még nem ejtették meg. Tisztában van a
magánalkalmazottak helyzetével és ilyen
értelemben is fogja a kérdést megoldani.

A feketeszesz vizsgálat során őrizetbe vettek egy aktív csendőrkapitányt

Újabb szenzációs fejlemények a feketeszesz nyomozásában

Cluj-Kolozsvár, december 4. (Az Uj
Kelet tudósítójától). A feketeszesz vizs-
gálatára során pénteken újabb szenzációs
letartóztatás történt Puscaru Emil vizs-
gálobíró irodájában. A vizsgálóbíró né-
hány napja rendkívül sok kihallgatást fo-
ganatosított és különösen a pénteki napon
egész sereg ember jelent meg a vizsgáló-

bíró irodájában, köztük néhány csendőr-
altiszt és egy csendőrkapitány is.

A délutáni órákban a kihallgatások foly-
tatódtak és azok az esti órákban azzal a
szenzációs eredménnyel végződtek, hogy
a kapitányt megvesztegetés vádjával a
vizsgálóbíró őrizetbe vette. A kapitány
őrizetbevétele egyelőre ideiglenes jellegű.

Az őrizetbevitel tényét a törvényszéki
palota épületében teljes titoktartással ke-
zelik és semmiféle felvilágosítást arra
vonatkozólag, hogy a kapitány miért ke-
rült őrizetbe, nem ad ki a vizsgálóbíró.
A csendőrkapitány a kolozsvári csendőr-
ségen teljesít szolgálatot.

Másfélmilliárdos hadianyag-tartozás rende- zéséről tárgyal Románia Párizsban

Más nagyfotosságu kérdésekről is tárgyal Zauceanu?

Bucuresti-Bukarest, december 4. Az
Uj Kelet tudósítójától. A Curentul
mai számában feltűnést keltő cikk fog-
lalkozik Románia külföldi adósságai-
nak kérdésével. A lap szerint a kor-
mány még a költségvetés összeállítá-
sa előtt foglalkozik azokkal a külföldi
adósságokkal, amelyeknek nagyré-
szét a hadsereg részére szállított kül-
földi hadianyagok számlái teszik ki.
Az összeg másfélmilliárd lejt rug és
a külföldi szállítók hónapok óta sür-
getik a kormányt a meglehetősen el-
késett kifizetések eszközzésére.

Miután az összeg rendkívül magas,
a pénzügyminiszter olyan megoldási

lehetőséget kívánt találni, hogy a tar-
tozások esedékessé tétele ne okozzon
nehézségeket az állami számvevőség-
nél. Bár a múlt évi költségvetés elő-
irányozta a külföldi esedékességek ren-
dezését is, az év nehézségei nem enged-
ték meg, hogy a kifizetések megtör-
ténjenek. Ugyanakkor azonban a kor-
mányt megrohmozták a külföldi hite-
lezők, akiket diplomáciai fórumok is
támogatnak követeléseik inkasszála-
sánál.

Ebben a helyzetben a kormány
olyan megoldást keresett, hogy az egy-
re jobban kihangsúlyozódó ellentétek
a vevő és eladó között elsimuljanak.

Ebből a célból a kormány tárgyalá-
sokat kezdett Párizsban, amelyekkel
Zauceanu biztáka meg. Zauceanu rend-
szeresen informálja a kormányt a
tárgyalásokról, a lap értesülései azon-
ban arról is szólnak, hogy Zauceanu
tárgyalásai nemcsak a hadügyminisz-
tériumot terhelő tartozásokra vonat-
koznak, hanem más kérdésekben is
tárgyalásokat indít, amelyek az or-
szág nemzetközi, gazdasági és pénzü-
gyi helyzetét a legelső sorban érdeklik.

A Curentul értesüléseivel kapcsolat-
ban hivatalos nyilatkozat még nem
hangzott el.

A spanyol király virsligyára

Mennyi vagyona maradt XIII. Alfonznak

A spanyol parlament XIII. Alfonz
spanyol királyt tudvalevőleg megfosztotta
minden birtoktól és mint gróf Romano-
nez volt spanyol miniszterelnök, aki hiva-
talból ellátta a király védelmét, kijelen-
tette, az ítéletnek ez a része érinti a bu-
kott uralkodót legfájdalmasabban. Noha
a forradalom alatt a király összes birto-
kát zár alá vették, még ma is lehetetlen
áttekinteni, hogy mennyi vagyona volt a
spanyol uralkodónak. A legutolsó bec-
slés szerint a volt királyi család vagyoná-
nak az értéke 84.974.171 pezétát tett ki.
Ebben az összegben benne van az időkör-
ben elhalt anyakirálynő vagyona is. Al-
fonz király magánvagyonát szintén meg-
haladja a 26 millió pezétát. A vagyon
legnagyobb része külföldi értékpapirok-
ban van, amelyet XIII. Alfonz bölcse előre
látással francia, angol, holland és svájci
bankoknál deponált. Az exkirálynak na-
gyon sok argentinai részvénye, argentinai
állampapírja van, azonkívül nagy rész-
vényes a Shell transzportkompany-nál,
az Union pacifiz Rairoad vállalatnál, a
riotintói bányaműveknél és a nemzetközi
hálóközi részvénytársaságnál. A vagyon-
nak ehhez a részéhez a spanyol köztársas-
ság közegei nem tudtak hozzájutni. Al-

fon királynak részesezése van a madridi
földalatti vasutnál, azonkívül Spanyol-
országban több kastélya van, amelyeket
azonban zár alá helyeztek. A zár alá he-
lyezett kastélyok értéke mintegy száz-
millió lejt. Az elhunyt Mária Krisztina
infánsnőtől a király igen sok vidéki há-
zat is örökölt, amelyeknek azonban nincs
valami jelentős értékük. Sokkal nagyobb
értéket képvisel a Pedralbes kastély be-
rendezése, amelyet szintén elkoboztak.
Ebben a kastélyban különösen értékes
butorok, festmények és gobelinek van-
nak. Amint már megírtuk, Alfonz még
a múlt évben a Csehszlovákiában és
Lengyelországban lakó rokonaihoz vagon
számra küldött muzeális értékű lakásbe-
rendezési tárgyakat. Jellemző, hogy az
exkirálynak virsligyára is van Spanyol-
országban Rio-Frioban. A gyarat és an-
nak értékes gépeit a spanyol köztársaság
szintén zár alá vette.

Alfonz király a kincstárnokát, gróf de
Aybart, amint a cortez meghozta az íté-
letét. Madridban küldte, hogy tárgyaljon
a köztársaság kormányával abban az
irányban, hogy a király személyes vago-
nát kiadják. Különösen a kastélyok be-
rendezési tárgyainak a kiszolgáltatását

követeli Alfonz király, mert amint a kínai
tárnok elmondotta, Franciaországban
akar magának berendezni lakást és nincs
annyi pénze, hogy a butort és más
szükséges berendezési tárgyakat meg-
vegye. Azt kívánja tehát, hogy 30 millió
lejtnek megfelelő összeget, vagy ilyen ér-
tékű berendezési tárgyat szolgáltassanak
ki neki, mert egy rendes polgári lakás be-
rendezéséhez manapság legalább ennyi
kell. Követeli az exkirály, hogy szolgál-
tassák ki neki azokat az ajándéktárgya-
kat, amelyeket az európai uralkodóktól az
idők folyamán kapott.

A tárgyalások az exkirály képviselője
és a spanyol kormány között még folya-
matban vannak, a spanyol kormány cau-
pán azt a kérést teljesítette, hogy az ex-
trónörökös betegszállító székét kiadta a
király képviselőjének.

Dávid Golder

A szegény zsidófiúból lett nagyttli
bankár életének regénye fölemelkedé-
sétől bukásáig. Irene Nemirovskaja
regénye egyike az utóbbi évek legna-
gyobb sikerű könyveinek
Ara füzve 136 lejt,
Ara kötve 204 lejt.
Kapható az UJ KELET könyvosztá-
lyában.

MEGJELENT

SALAMON LÁSZLÓ (SALLÓ TAMÁS)

NINCS MÁS MEGOLDÁS

ez a tanulmánykötet
a nagy gazdasági
és kulturális krízis
problémáiról.

Ara:

40 lejt

és portó

Uj Kelet Könyvosztály

Zsidó szövetkezeti mozgalom Romániában

A zsidó szövetkezeti mozgalom Romániában az American Joint Reconstruction Foundation által alapított és finanszírozott kishitelbankok képviselik. Az országban ezidőszakra 98 ily hitelszövetkezet működik és pedig a többi országrészekben ténylegesen szövetkezeti jogi formában, míg az erdélyi 11 kishitelbank speciális okokból részvénytársasági formában. Lényegileg azonban ezek is teljesen azonos feltételek mellett működnek, mint a többi romániai zsidó hitelszövetkezetek.

Hogy ez a 98 intézmény mit jelent Románia zsidósága szempontjából, ma már túlhaladott álláspont volna fejtegetni, elvégre zsidó hitelszövetkezeteink 67.443 tagot számlálnak, akik majdnem kivétel nélkül önálló iparosok és kereskedők. A családfeleket véve számítási alapul, ez azt jelenti, hogy Románia zsidó lakosságának egyharmada van beszerelve a zsidó hitel szövetkezetek keretébe. Számottevő tényezőt jelentenek azonban már általános gazdasági viszonylatban is, amennyiben az általuk kezelt tőkék összege meghaladja a félmilliárd lejt, melynek csak a fele, tehát egynegyedmilliárd lejt betét, míg a másik fele saját és Foundation-tőke.

A romániai zsidó kishitelbankok és hitelszövetkezetek négy országrészi központba vannak megszervezve. Az országos Zentralkomitée megalakulásáig ezek között csak a Foundation volt az összekötő kapocs, mely inspektorai révén irányítja és ellenőrizti a szövetkezetek munkásságát. Az elmúlt évben azonban megalakult az országos Zentralkomitée, melynek a zsidó hitelszövetkezetek országrészenként megbízottakat delegáltak és ez a Komitée mint legfelsőbb tanácsadó és szellemi irányító szerv működik.

A Zentralkomitée november 21-én és 22-én országos ülést tartott, amelyen a romániai hitelszövetkezetek országrészi vezetőin kívül a Foundation inspektorai is résztvettek. Ezen ülés határozatából kifolyólag egy intern proklamációval fordultak a zsidó szövetkezeti élet vezetőihez, mely proklamációt nyomtatásban minden egyes szövetkezet megkapott. Bár a proklamáció tulajdonképpen intern célokra készült, nem érdektelen annak ismertetése, mert megállapításai hű képét adják a zsidó szövetkezeti mozgalom mai stádiumának.

A Központi Bizottság a legnagyobb megnyugvással látja az eléje terjesztett jelentésekből, hogy ma, amikor nemcsak kishitelbankok, hanem számos jelentős nagybank is nehézségekkel küzd, a romániai zsidó hitelszövetkezetek, illetve kishitelbankok a krízisnek ellent tudtak állani és változatlanul elegendő tesznek ama feladatoknak, hogy a produktív zsidó kisgazdatiszenciákat kölcsönökkel támogassák. Hogy ez intézmények eddigi pozíciójukat nemcsak megőrizték, hanem azt megerősíteni is tudták, azt kizárólag a szövetkezeti élet betartásának és annak az örvendetes ténynek lehet köszönni, hogy az intézmények altruista alapon álló vezetőfőrfiai a felelősségteljes időkben is megállták helyüket.

A Központi Bizottság megállapítja, hogy a bankok sorozatos megszűnése és a fennállóknak is ugyszólván minimumra korlátozott hitelnyújtási tevékenysége jelentősen megduzzasztotta azt a réteget, mely szövetkezeti kölcsönöket akar igénybevenni. A zsidó szövetkezetek jelentősége és döntő fontossága tehát napról-napra nő és épp ily arányban nő a felelősség is, amely a szövetkezetek élén álló zsidó vezetőfőrfiakra hárul. A Központi Bizottság ezért azzal a kéréssel fordul a romániai kishitelbankok vezetősegeihez, hogy eddigi munkájukat még nagyobb energiával és határozottsággal folytassák. Szükségessé tartja még egyszer kihangsúlyozni, hogy az elért eredmények majdnem kizárólagosan a szövetkezeti eszmék betartásának köszönhetőek és így a szövetkezeti jellegre a jövőben még szigorúbban kell ügyelni.

Végül konkluzióképpen azt állapítja meg a Központi Bizottság, hogy a zsidó szövetkezetek a jövőben is eleget fognak tudni tenni hivatásuknak, de csakis abban az esetben, ha ügyrendjüket még nagyobb szigorúsággal fogják betartani, mint eddig, ha a pontatlan fizetéseket kéri lehetetlenül kizárják és ha arra fognak ügyelni, hogy kizárólag produktív elemeknek folyósítsanak kölcsönöket. A proklamáció aláírói között a romániai zsidóság szövetkezeti mozgalmának legszámottevőbb férfiai találjuk. Többek között Karl Klüger, volt szenátor, Cernăuți, Fred Saraga kamarai alelnök, Jasi, I. Ussoskin bankigazgató, Kisenev, dr. I. Paghis ügyvéd, Chisinau, dr. Zingher ügyvéd, Roman, dr.

Fenichel, Cluj, dr. Nierenfeld, Bistrița, dr. Moznar, Cernăuți és dr. D. Segal ügyvéd, Husi.

A Zentralkomitée azt is elhatározta, hogy a romániai zsidó hitelszövetkezetek teljesen leépítik a bankszerű, ugynevezett szabadbetéteket, amit oly formában hajtának végre, hogy ilyeneket a kishitelbankok a jövőben egyáltalán nem fogadnak el. Ez a határozat az Erdélyi Munkaközösség javaslatára történt, annál is inkább, mert az erdélyi kishitelbankok most már hónapok óta nem fogadnak el új betéteket, amit a többi országrészek vezetősége is egyhangulag helyesléssel tett magáévá.

Két vakmerő postarablás Csehországban

Az egyik helyen 3000, a másik helyen 15.000 koronát raboltak el a posta alkalmazottjától

Eger, december 4. Vakmerő rablótámadás történt ma Zaltan és Kiesenruth között, ahol az országuton ismeretlen tettesek megtámadták Engei Antal plani pénzeslevélhordót.

A rablók és a postás között elkésredett küzdelem fejlődött ki, míg végül a rablónak sikerült a pénzeslevélhordót több fejszeesapással ártalmatlanná tenni.

A rablók magukhoz vették a pénzeslevélhordó táskáját, amelyben 3000 korona volt és nyomtalanul eltűntek. A pénzeslevélhordót órák mulva vérbefagyva találták meg az országuton. Beszállították a kórházba, állapota életveszélyes.

Prága, december 4. Klibovec községben a vasúti állomásnál ma két ismeretlen férfi odasettenkedett Prohaska hatvanéves postásnő mellé, aki a postavonatra várt. Amikor a vonat beérkezett, a két férfi kiragadta a postásnő kezéből a két futásnak eredtek. A körülállók üldözöbe vették a két rablót, akik azonban tuljutottak a sínekre, és több lövést adtak le üldözőikre. Az üldözők erre visszavonultak és a két rablónak sikerült elgérutát nyerni.

Az elrabolt táskában 15.000 korona és rengeteg levél volt.

Az oroszországi zsidó szervezetek öt éves munkája

Csaknem ötmillió rubelt fordított az „Ort“ oroszországi tevékenységére

Moszkva, december 4. Az oroszországi „Ort“ a zsidó mezőgazdaság és iparosítás előmozdítását szolgáló szervezet könyv alakú jelentésben számol be öt éves oroszországi tevékenységéről. A jelentés 1926-tól 1930-ig terjedő időtartalmat foglalja magában.

Az Ort volt az első külföldi zsidó szervezet, amely kapcsolat teremtett a szovjetkormányal, a polgárháború és a pogromok által agyonhajtott oroszországi zsidóság kolonizálása ügyében. 1921-től 1926-ig intenzív tevékenységet fejtett ki az oroszországi zsidó mezőgazdaság és iparosítás segélyezése és előmozdítása érdekében. Ebben a periódusban az Ort oroszországi tevékenységét a Joint Distribution

Comitée, majd később az Agro Joint mezszenében támogatta.

Az Ort tevékenységének újabb korszaka 1926-ban vette kezdetét, amikor megegyezés jött létre a szovjetkormány és az Ort között. Odessza és Kiev, valamint Fehéroroszország vidékén az Ort tevékenysége odairányult, hogy mezőgazdasági működését a specifikus éghajlati és területi viszonyokhoz alkalmazza. 1926-ban 536 zsidó családot telepített le Odessza rajonjában a mezőgazdasági munkába. 1930-ban ez a szám 1054-re emelkedett, ebből 967 család tizenkilenc kolónián, a többiek pedig a városok környékén és hektárföldek megdolgolásában nyertek elhelyezkedést. Az Ort hitellel segélyezte a mező-

gazdaságban és a kertészetben a zsidókat, hogy házakat építsenek maguknak, valamint a csatornázáshoz különböző gépeket bocsátott rendelkezésükre. Pervomejsk körzetében 1927-ben 509 zsidó családot telepített le tiz kolónián. Fehér-Oroszországban 1926-tól 1927-ig negyvenkilenc zsidó termelési szövetkezetet támogatott. Az Ort igen intenzív tevékenységet fejtett ki a kézműiparosok és az iparszövetkezetek támogatásában.

1926-tól 1930-ig majdnem ötmillió rubelt fordított az Ort oroszországi tevékenységének céljaira.

Teremtjük meg végre az Erdélyi Zsidó Könyvtárat!

A zsidó közeletnek csakugy, mint a magánéletnek ezer bajjal kell küzdenie az ugynevezett színvonal fenntartásáért. Örülünk kell, hogy csökkentett igények közepette is megtarthatjuk intézményeinket. Új intézmények megteremtése csak bánatos, szép álom lehet, jövő zenéje, főleg ha kulturális intézményről van szó. Mert az első, amit a gazdasági krízis ki kezd, az a kultúra. Semmit nem vonnak meg az emberek olyan könnyű szível maguktól, mint egy könyvtár, egy szindarabnak az élvezetét. Az irrealitai terelés, a művészi alkotás megcsappant, képet eladni a hét csodák közé tartozik, a telt, potyásoktól mentes színház szintén.

Aból az alkalomból írom le ezeket, hogy mostanában sokat járok könyvtárakba. Nem szólva az egyetemi könyvtárról, amely büszksége lehetne bármelyik európai városnak, itt van az egyetem régészeti intézetének könyvtárja, amely különböző iskolák és kollégiumok könyvtára, ahol legtöbb dolgot akad; minthogy Péchy Simonra vonatkozó adatok Kolozsváron itt lehetnek legnagyobb számban. Péchy Simonnak, a szombatos kancellárnak legismertebb zsidó könyve van itt kéziratban: a Pirke Abot magyar fordítása. Itt a Biblia, amiből Dávid Ferenc prédikált és van itt egy névjegyzék 1453-ból. A regestrum az akkori kolozsvári polgárok neveit őrzi. Különböző unikumok, amilyenekre büszke lehetne a British Muzeum könyvtára is. És a sok nevezetes ritkaságok közül négy hatalmas teremben, aminek két dolgozószoba csatlakozik, százezer kötet. A könyvtáros, Mr. Kozik Albert professzor panaszkodik, hogy a könyvtárat nem lehet átrendezni, holott égető szükség lenne rá.

Nekünk zsidóknak, gondoltam, ilyen gondjaink nincsenek, nekünk egyáltalában nincs könyvtárunk, holott valamelyest a könyv népe lennénk. Megboldogult Eisler Mátyás főrabbi egy szekrényre való értékes könyvet hagyatkozott, hogy ez legyen alapja Kolozsvár zsidó könyvtárának. Nem szeretem az összehasonlításokat — mindennek meg van a sajátos természete, egyedülvalósága —, de ezáltal felkínálkozik az uniteriussokkal való összehasonlítás. Az ő könyvtárak adakozásokból, hagyatékokból, alapítványokból jött létre. Azt mondják, az adakozók népe is lennénk, kulturnép. Szegények vagyunk? Ez nem mentség. Más felekezet sem gazdagabb, legfeljebb rendezettebb.

Több mint egy éve, hogy az Eisler-hagyaték átjutott a kongresszusi hitközség községhez. Az elnök: dr. Fischer József kamarai képviselő vállalta, hogy országos jelentőségűvé fejleszti a gyűjteményt.

Igaz, még tavaly sem számíthatott ilyen kriminális viszonyokra. Tavaly még volt egy kis kulturális szegénység az emberekben, a könyvkereskedők szerint háromszor annyit vásároltak, mint ezidén, vagyis már akkor is alig valamennyit. Nem vásároltak új könyveket, de ez nem lehet ok arra, hogy ne adakozzanak régieket. Sok könyv hever használatlanul padláson, könyvszekrényben, zsidó tárgyu és egyéb könyv, amit értékesíteni aligha lehet most, ellenben a zsidó könyvtár nagy hasznát vehetné, hogy megalapozza vele jövőjét.

Akinek tehát nélkülözhető könyvei vannak, értesítse a kongresszusi hitközség titkárságát Cluj, Calea Regele Ferdinand 62., ahonnan haladéktalanul elküldenek a könyveket. (sz. l.)

Ugyvédi határ-Időnapló 1932 490 Lepage-ná Vidékre után Cluj vétél.

LÉLEGZETET VÉRE EGY VALDA PASTILLÁVAL

MEGVÉD A HIDEG, NEDVÉSSÉG ÉS BACILLUSOK ELLEN EZEN KÉSZÍTMÉNY FERTŐTLENÍTŐ SZEREI IMPREGNÁLJÁR A LEGELEDHETEFLENEBB RESZKET IS ÉS MEGVÉDI A TOROKOT MELLETT ÉS TUDÓT MINDENFÉLE INFLAMMÁTIÓ SÉRÜLÉS ÉS MEGTAMADÁS ELLEN

GYEREKEK, FELNŐTTEK ÉS ÖREGEK VEGYETEK AZONNAL ÉS TARTÁSOK MINDEG KÉZNEL

A DOBOZ FAC SIMILJE KAPHATÓ MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN

HIR

UJ KELET az eg bányási zsidós Pöszkeresztő: Dr. Feketés szerkesztő: Bukaresti szegési Ernő, Str. S. Könyveink utánnomás megjelölésével

Ujabb szükségre Németségba Brünig kanellá indenburg elnöknek lejtendő új szül

A perzsa tengery oroszországi árukinála k: Teheráni jelenté gengerparton és a Yem cseső oroszországi áru

Megnyitották K ggekhezát. Kassáról nyitották meg Kassán házát, amit dr. Hartm ényezett. Csaknem n ai zsidó tekintélyes hozzá az agok házána ggek házána egye ggek. Kilenc szobána kja is. A megnyitón borkok is, a kassai oka.

Amerikának kéte van. Washingtonból j lamtitkárság jelenté t Allamok hadereje hadirepülőgépe van. I szarzföldi hadserégé, szeszté. Amerika a had

ARTIN hashajtó an hat.

egyedik sorban áll a

Megfordított fell ol jelentik: Tokióban neknek, amely azoba agas, hanem 80 emel néternyre hatol a föl emélyebb épületét ne amem azért, mert a k Tokióban és miut egés, nem merik felf eket. A vaskonstrukc ervei már készek. Liffe bb szállítótékeszű Shin Nippon Constr ót szánt erre a csodá odaházra.

Ekszerrablás a M césből jelentik: A gyik ékszerületének letzárás előtt betörték és a magukhoz vett k pillanatok alatt elt egindított üldözés ne blök eltűntek a szoms ában. A kár igen teki a kétszázézer shilla gymillió lejt.)

Kötelességeid vannak ködel szemben, ne fele lleréiddel talán egy lla családjának, egy

Svájcben a helyze Londonból jelenté s bemi levelezőjén zöl a svájci gazdaság t Svájcban a helyze g a bankjegyek 164 zete ellenére is áll s a munkanélkülisé ményt.

Sikertelen gyilkos gyilkosságot akart el sti uriaszony. Buda ró Orczy Lajosné, a ngos botrányával fog rosságot, szerda éj érelt meg. Báró Orcz e elrejtőzött a Keesl lépcsőházába, megv lász Károly egyetemi házban lakik, hazajött t a lépcsőn. Az as gungrott a tanárnak eki Balázs Károlynak t kicsavarni az asztó kék erre összefutott ez igazoltatta a báró az iratokkal nézte, bá kíljléből egy üveget a levő szublimátolda t előzményéhez ho eki Balázs Károly v z Lajosné lopásé ró Orczy Lajosné vis eki Balázs Károlyt. galmazta és lehe t.

Színház—Mozi

A Magyar Színház heti műsora

Szombat d. u. 8 órakor: Mikulás bácsi kalandjai. (Sorozatszám: 78.)
 Szombat este 8 1/4 órakor: Pusztai szél. (Premierbérlet 14. Sorozatszám: 79.)
 Vasárnap d. u. 5 órakor: Pusztai szél. (Sorozatszám: 80.)
 Vasárnap este 8 1/4 órakor: Feketeszaru cseresznye. (Sorozatszám: 81.)
 Hétfőn este 8 1/4 órakor: Pusztai szél. Napi bérlet „A” 14. Sorozatszám: 82.)
 Kedden este 8 1/4 órakor: Pusztai szél. Napi bérlet „B” 14. Sorozatszám: 76.

SELECT-MOZGÓ műsora

Szombat: Esthera. (Két világ) megható dráma a lengyel zsidók életéből. A film a háború ideje alatt játszódik, rendezte a világhírű A. E. Dupont.
 Vasárnap: Esthera (Két világ).

ASTRA Mozgó műsora

Szombaton, vasárnap: A legizgalmasabb filmek egyike: A négy szökevény. Warner Baxster, Myrna Loy. Biztos siker. Helyárak: 15, 25, 35 lej.
 Vasárnap d. e. 11 órakor nagy matiné 10 lejes helyárakkal.
 Hétfőn: Két órai kacagás. Vlasta Burian: Postásfiú és huga. A szezon legjobb bohózata.

URANIA-MOZGÓ műsora

Szombat: Trader Horn általános köz-kívánatra csak néhány napig látható még a legszebb dzsungel film.
 Vasárnap: Trader Horn.

CORSO-MOZGÓ műsora

Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor: Monte-Carlo bombázása. A szezon egyik legkimagaslóbb filmalkotása. Páratlan felvételek a világ legszebb városából Monte-Carlóról. Pompás rendezés. Főszereplők: Ana Sten, Hans Albers. Műsor előtt Miki Maus.

Vasárnap d. e. 11 órakor: A cigánybáró. Olcsó helyárakkal.

Vasárnap 3, 5, 7, 9 órakor: Monte-Carlo bombázása.

Minden előadáson leszállított helyárak!

Színház-Mozgó műsora

Szombaton d. u. 6 órakor: Hare a gyémántért. A főszerepben Tom Mix. A világhírű filmszínész legjobb kalandorfilmje. Előtte: Big tengerész. Helyárak: 10 és 20 lej.

Vasárnap d. e. 11 és d. u. 3 órakor: Hare a gyémántért. A főszerepben: Tom Mix.

RADIO MUSOR

Szombat, dec. 5.

Bukarest. 19.30: Puccini: Bohémélet c. operája.

Budapest. 9.15: Koncert 12.05: Grammo fónhangv. 20.15: Magyar dalok. 22.15: Cigányzene.

Bécs. 20.15: Mozart: Titus c. operája. 22.30: Koncert.

Berlin. 16.40: Hangv. 22.30: Táncczene.

Lipese. 19.30: Mozart művei zongorán.

Vasárnap. 20.15: Zenekari hangv. 22.10: Chopin művei.

Róma. 21: Opera.

Prága. 19.20: Hegedűhangv.

Kassa. 17.50: Grammofónhangv.

London. 19.30: Koncert. 21: Vigopera.

Osló. 20.15: Jazz-szimf. hangv.

Riga. 16: Balalajkzene.

Toulouse. 23.45: Grammofónhangv.

Vasárnap, dec. 6.

Bukarest. 19.40: Grammofón. 20.45: Luca-zenekar: román zene.

Budapest. 9: Hírek, kozmetika. 10: Református istentisztelet. 11: Egyházi ének. Utána: Pontos időjelzés, időjárás. Majd: Zenekari hangverseny. 2: Grammofónhangverseny. 3: A földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata. 3.45: Az iskolán kívüli népművelés rádióelőadása. 5: A Budapesti Koncert Szalónzenekar hangversenye. 6: Az énekesek mumusa, előadás. 6.30: Cigányzene. 7.25: Az Operaház előadásának ismertetése. 7.30: A Bu-

dapesti Egyetemi Énekkarok énekszám. Előadás után: Cigányzene.

Bécs. 19: Örmény egyházi zene és népdalok. 22.15: Korngold-jazz.

Berlin. 21.30: Jazz zene.

Berlin. 0.30-ig táncczene.

Breslau. 19.30: Mozart: Figaró házassága c. operája.

Frankfurt. Táncczene éjjel.

Kassa. 18: Kolarecsik: Háborus dalok.

Kattowitz. 23: Könyvü zene.

Leipzig. 19.30: Mozart: Figaró házassága c. operája.

Milánó. 20.35: Pizzeti: Fédra c. operája.

Palermó. 21: Szimf. hangv. utána dalok.

Stockholm. 21.25: Lantdalok.

Stuttgart. 19.30: Mozart: Figaró házassága.

Svájci Aleman adó. 19.30: Verdi: A végzet hatalma c. operája.

Toulouse. 20.45: Dalok a Parasztszövetésből és a Szevillai borbélyból.

Varsó. 22.05: Énekhangv. 23: Táncczene.

KÖZGAZDASÁG

A Banque de France alaptőkéjének ketszeresét veszíti el a font áruhanásán

Párizs, december 4. A font árfolyamának nagy esése igen súlyos gondokat okoz a francia jegybanknak, mely körülbelül tízmilliárd franknyi fontköveteléséin körülbelül hárommilliárd frankot veszít, vagyis kétszer akkora összeget, mint amennyi az alaptőkéje és nyílt tartalékai. A jegybank vezetősége azt szeretné, ha az állankincstár térítene meg ezt a veszteséget, amit azonban a kormány nem mer vállalni. A jegybank ugyanis oly magas osztalékokat fizetett az elmúlt években, — 1930-ban is 62 százalékot, —

hogy a francia parlament ellenzéke joggal tiltakozhatnék az ellen, hogy az idel veszteséget közpénzekből fizessék ki. Ugy volt, hogy ezidén 40 százalékos lett az osztalék. Ilyen osztalék fizetés mellett a állam segítségét természetesen nem igényelheti a Francia Bank. Ha viszont nem fizet osztalékot, eddiginél is nagyobb értékcsökkenés fenyegeti a részvényeit, ami a közönség körében okozhat nagy riadalmat, amit lehetőleg ki akar- nak kerülni.

Bánsági liszt- és terménypiac

A földművelésügyi minisztérium az export beszüntetésére kibocsátott felhívásával, ugylátszik, elérte a kívánt hatást, amennyiben az utóbbi héten valóban semmilyen olyan ügylet nem bonyolódott le, mely export célokat szolgált volna. Sajnos még mindig nem lehet a statisztika-dzsungelben tisztán látni és így azt sem lehet még felülvizsgálni, hogy a kormány meny- nyiben járt el helyesen akkor, amikor minden eszközt ragadott meg arra, hogy az exportöröket elriassza kvázi a további külföldi ügyletek kötése elől. Az a tény ugyanis, hogy a föld- művelésügyi minisztérium még min-

dig 40—50 ezer vagon buzafelesleg- ről beszél s ezzel szemben mégis minden eszközt megragad az exportörök elbátorítására és megfélemlítésé- re, valóban olyan károszt terem, mely- ből nemesak nehéz kiigazodni, de am végzetes következményekkel járhat még az egész ország mezőgazdaságára. Éppen ezért a földművelésügyi kor- mány elsőrendű feladata volna, hogy ezt a kérdést tisztázza, mert az az áll- tolagos 40—50 ezer vagon buza és a 3—400 ezer vagonra rugó többi fölös- termény ma az ország vitális szem- pontjából igen nagy szerepet játszik s egy elhamarkodott lépés egy időtlen

Ujabb áresések a könyvpiacra!

Ismeretterjesztő művek

- Adler: Marx a gondolkodó 25 L
- Adler: Alkoholizmus és a szakszer- vezetek 4 L
- Bauer: A szocializmus útja 6 L
- Bebel: A nő és a szocializmus 180 L
- Bernstein: A gazdaságtörténet alapvonalai 20 L
- Bernstein: Mi a szocializmus? 5 L
- Bernstein: Görlitz pártprogram 12 L
- Bernstein: Lassalle Ferdinand 18 L
- Beer: A szocializmus és társadalmi harcok története: II. Középkor 30 L
- III. Ujkor 30 L
- IV. 1750—1860. 90 L
- V. 1860—1925. 90 L
- Braun S.: A primitív kultúra 90 L
- Braun S.: Szakszervezetekről 5 L
- Bresztowszky: Miért? 9 L
- Cooperator: Szocializmus és szövet- kezet 5 L
- Deutseh: Sport és politika 41 L
- Gál: Szakszervezetek a háború alatt 5 L
- Garami: Kezddük előtről 5 L
- Gergely: Munkáskultúra 30 L
- Gombo: Kisipar, kiskereskedelem és a szocializmus 10 L
- Jászai: Agitáció 4 L
- Kautsky: Marx gazdasági tanai 41 L
- Kautsky: Kereszténység eredete 100 L
- Kertész: A nemzetköziség útja 40 L
- Kropotkin: Kölesönös segítség 100 L
- Kunfi: Jaurés 10 L
- Lassalle: Az alkotmányról 6 L
- Lassalle: Munkásprogram 6 L

- Marx: Osztályharcok Franciaor- szágban 48 L
- Marx: Bér, ár, profit 20 L
- Marx: III. Napoleon államcsínyje 20 L
- Marx: Polgárháború Franciaor- szágban 20 L
- Mehring: Marx Károly élete 360 L
- Migray: Egy keresztényszociális állam története 18 L
- Migray: Az egyház, munkáskérdés 5 L
- Migray: Az Internacionale története 25 L
- Müller: Marx és a szakszervezetek 15 L
- Pach: A társadalmi ember élete 25 L
- Parvus: Állam, ipar, szocializmus 20 L
- Révész M.: Somogyi Béla élete 25 L
- Szabó E.: Szocializmus 30 L
- Szemes: Mi az osztályharc 5 L
- Snowden: Ha a munkáspárt ura- lomra jut 8 L
- Szakasits: A munkásifjuság útja 5 L
- Szakasits: Ut a felszabadulás felé 5 L
- Társadalmi lexikon 600 L
- Dr. Tóti: Az ifjuság nemi problé- mái 85 L
- Umbreit: 25 év a német szakszerve- zeti mozgalomból 1890—1915. 5 L
- Vándor: Közgazdaságtan 100 L
- Vanczák: Szakszervezeti demokrá- cia 5 L
- Wagner: A tudományos gondolko- dás alapelvei 10 L
- Wexberg: Ideges gyermek 60 L
- Webb: A kapitalizmus hanyatlása 40 L
- Dr. Stern: Tolsztoj 20 L

Kaphatók az Uj Kelet könyvostályában

telítő rendelet, vagy más ehhez hasonló aktus olyan bajokat zúdítanak az egész országra, melyeknek végzetes következményei ma még beláthatatlanok.

Buzapiac. A belföldi buzapiac teljesen stagnál. A terményesek és mal- mosok előbb vállalt kötelezettségeiket kívánják most minél gyorsabban li- vidálni, mivel a mai bizonytalan helyzet félt, még komoly meglepetéseket tartogathat a sokat szenvedett és megpróbáltatott mezőgazdaságnak és ezzel szerves összeköttetésben álló terménykereskedelemlnek és malomipar- nak. A buza áralakulását egyelőre az alábbiakban adjuk: 76 százalékos 200, 77-es 215, 78-as 225, 79-es 235 lejtől inkluzív a törvény által biztosított prémium.

Lisztpiac. A bányai lisztpiacot az utóbbi két héten súlyos csapás érte Ausztriába. A bécsiek még másfél héttel ezelőtt keresték fel a Bányai nagybuzabáru rendeléseikkel. A silling ebben az időben még 23—24 lejért ért el s így ezen a valután annak sillingjén lekötött lisztszállítmányok ma amikor a silling immár 18 lejért áll, a morzsolódóti könnyen érthető hogy az egész vonalon a malmosokat valóságos katasztrófába zúdította. Ezt a katasztrófát azonban még csak tetézi az a szomorú körülmény is, hogy a magángazsált malmosok és szállítók a kormány által garantált 13 ezer lej prémiumot sem kapják. A különböző liszt típusok árait az alábbiakban adjuk: nullás liszt 4.60, 2-es 4.10, a 4-es 3.60, a 6-os 3.20, a lábliszt 2.40, valamint a korpa 2.10 lej zsákban együtt ab malmi eladó állomásokon. A többi gabonafélék közül megemlítjük a tengerit, mely 160, a pa 260, krumpli 150, valamint bab 40 lejért kerül forgalomba. A rozstól megjegyzik a bányai tőzsdén.

Apróhirdetések

Házeladás. A Str. Filipescu (Szentlélek u.) 1. szám alatti és a Str. Calugărești (Kisszamos u.) 6. szám alatti ház előny- feltételekkel eladó. Érdeklődők forduljanak a Kereskedelmi Hitelintézet Rt. Igaz- gatóságához, P. Unirii 20.

ERTESETES

Elvállalom kézimunkáknak montiro- sítást, régi keretek aranyozását és javítá- sát. Esténként állandó kiállítás. Somlyó aranyozó, Str. Iuliu Maniu.

Eladó öregség miatt 40 éve jömenetel- detail-üzlet, kitűnő női iparralgal egyéb- kötvé. Raktári érték cca. 1.000.000 lej. Ér- deklődők irjanak az Uj Kelet fiókkiadó- vatalához Oradea, Rimanóczy 4.

Singer varrógép alig használt, sürgő- sen olcsón eladó. Értekezni Union Regia Ferdinand 51.

Feleségül vennék 40—45 éves gyerme- telen özvegy vagy elvált izr. urinót üzlet- tel. Szükség esetén tőkehozzájárulást. Ajánlatok „Benősülés” jellege alatt Kap- pel hirdetőbe, Sibiu, Kereuzgasse.

Ezüst evőeszköz vásárlásánál csak harang védjeggyel ellátott árut ker- sünk mint egyedüli bármely külföldi egyen- gyártmányt. Taccumul ezüstáru gyár Cluj Str. Gen. Neuculcea (Kornis ueca) Nr. 6.

Ujra megvitt Léb ort. kóser étterem Malom ueca 14 szám alatt! Izletes és olcsó, olcsó árak, kellemes helyiség. Uj- zóknak 10 százalék kedvezmény. Ab- noma, esküvők, bankettek olcsó áron.

Megérkeztek a legujabb bécsi sablon- Montirozás, függönyösszeállítás, csipke- bevarrás, kelengyekészítés, izléses kész- ványpárnák Fisch Böske kézimunkaszat- lónjában. Str. Gh. Barițiu 16.

Chanukara, purimra vidámüdvözlőversók

Solem Alejchem: Válik, ne válik Szabó Imre: Gábort ünnepli Szabó Imre: Egy finom kis parthé Megrendelhető az Uj Kelet könyvostályában. Előadási jogdíjjal darabja 200 lej.

XIV. ÉVF. • Cluj—Kolozi december 6 5692 ÉV K

Az Uj Kelet az eg- és bánsági zsidó napila. Cikkeink utány- forrás megjelölé- m. Kéziratokat nem megőrzésükre ne-

Egyik tizenkilenc a másik egy

Két hónapon keres- tanácsa egyebet se te- mányánál Mandzsuriát interueniált. A japár- kar ezzel szemben tett egyebet, mint a- vencióját szabotálta. Pár nappal ezelőt gondolta a dolgot s a Népszövetség álta. Ezt azzal a feltételle- Kina viszont a Nag- vissza hadseregét. Mit tesz erre a kí- nyomul. Azt cseleks- map óta a leghan- alármírozta a népsz- a világsajtót. Tolva- és most kiderült, Deákné vásznánál. hogy ő is azt tehe- megható páthosszal. Kiábránduló ford- A kor lelke és szell- tizenkilenc, a másik

Cuza 74 éves

Cuza a fejébe vett- ben le fogja leplezni. Nem sikerült neki. Tegnapelőtt páldá- nyítani, hogy a zsidó- ritják meg a paraszt- Ezzel szemben kid- kamatok patentiro- kók szedik a falusi- tökölt is. Ma azután azzal- zéssel lepte meg a- házat, hogy az egész- a zsidók találták ki- zsidókat az ország- ne az egész Rotherm- Ezt a bölcseséget- bás barátai sem hitt- Nem hitték el, de- Hogyne bocsátottá- Cuza maga vallotta b- jött a világra. Vagyis már elmult- Ebben a korban p- mért csak elnézés és- Azért is, hogy vé- antiszemita apostol, mai krízisnek. Persze, hogy örül- el ebben a nagy v- mére sohasem volt é- pedig csak hadd pus- akkor megjön az étv- mustra. Szakasztott úgy go- egy három éves gyer- képes agyonverni is- akkor megtanulna a- hánvni. Nem csoda, már 7-

Az alarmitrózó közvetítés

A járványos bete- szingapuri nemzetk- vetség útján azzal- román kormányhoz- titte a romániai já- éppen ugy, mint a- vizátlásjelentéseket. Kétségtelenül szép- nyitékául szolgál- modern technika- jó, hogy egybehang- rossz elleni védek- arra, hogy a gyüöl- ségek levezető csat- Ettől is független- tegségek terjedésé- jobb ut ahhoz, ho- időben megvédjék- tartozóikat a ragál- delme ellen. Egészen különös,